

PENĚŽNÍ PŘÍJMY A ŽIVOTNÍ NÁKLADY OBYVATEL

detailní pohled na území Česka

Jana Šimanová – Jiří Šmída – Aleš Kocourek

Informace o projektu

TL01000303: Využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+

Poskytovatel: Technologická agentura ČR, Program ÉTA

Cíl projektu: Stanovit udržitelný a opakovatelný postup vyčíslení indikátorů příjmů obyvatel (na bázi čistého disponibilního důchodu domácností) konkrétních typů území v nominální, ale především reálné hodnotě (v paritě kupní síly obyvatelstva).

Aplikace: Vyhodnocení a interpretace reálných územních rozdílů v socio-ekonomické pozici obyvatel (domácností) konkrétních typů území specifikovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+, pro které nejsou podobné indikátory dosud k dispozici, přičemž kvantifikace těchto rozdílů je zásadním předpokladem pro vyhodnocení vhodnosti nebo úspěšnosti případných intervencí veřejných politik.

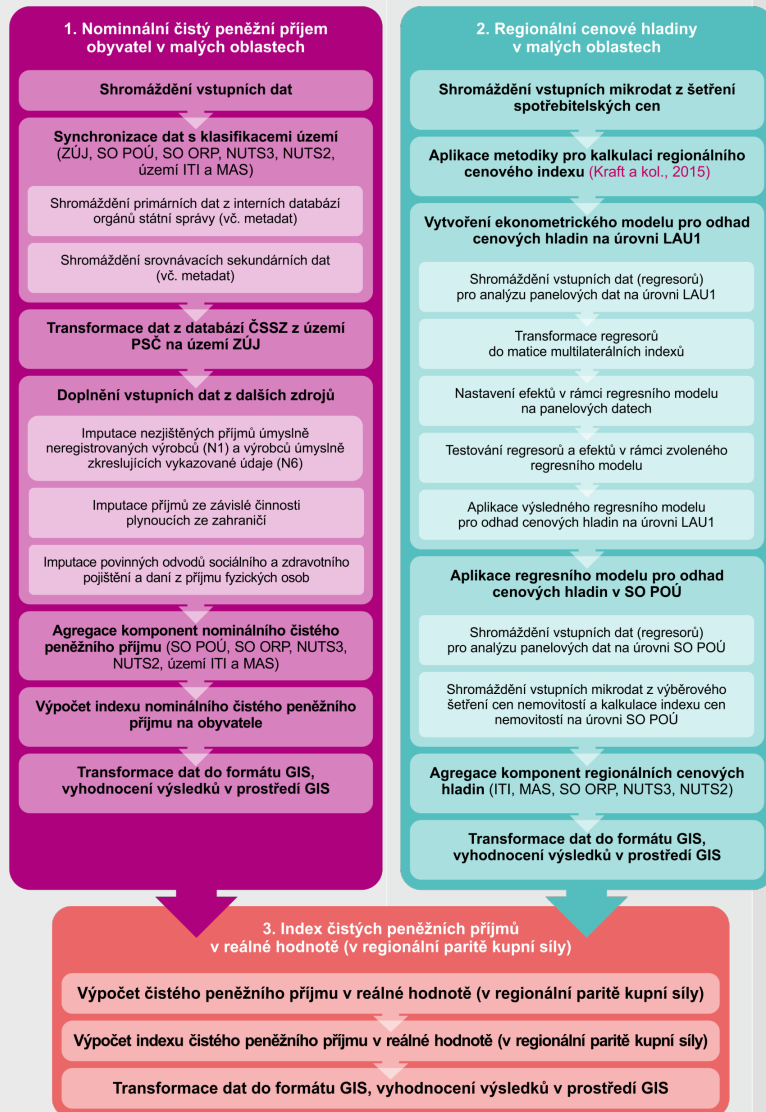
Výsledky projektu:

Nmet certifikovaná metodika

B odborná kniha „**Peněžní příjmy a životní náklady obyvatel: detailní pohled na území Česka**“

O softwarová geodatabáze s webovým mapovým portálem
<https://opendata.tul.cz/>

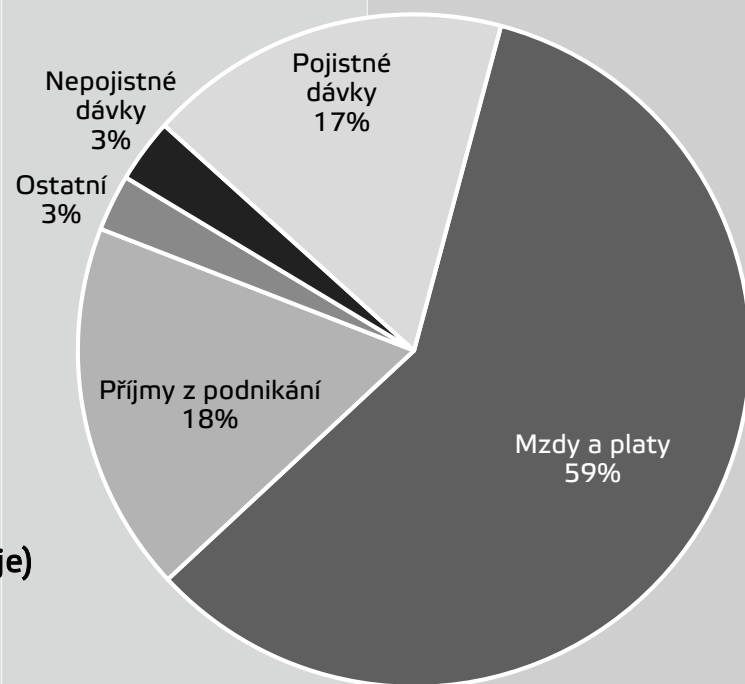
Metodický postup

- Shromáždění vstupních dat orgánů státní správy (ČSSZ, ÚP, ČSÚ, GFR, MV ČR)
- Transformace dat ČSSZ na území ZÚJ (75 % příjmů lokalizováno podle PSČ)
- Imputace nezjištěných příjmů s cílem zvýšit vypovídací schopnost výsledku
- Ekonometrický model pro odhad cenových hladin na malé oblasti
- Kalkulace multilaterálních a tranzitivních indexů (nominální čisté peněžní příjmy, regionální cenové hladiny, reálné peněžní příjmy)
- Transformace do formátů GIS, využití prostředí GIS pro prezentaci, kontrolu, interpretaci výsledků a sdílení dat.
- Konzultace metodických postupů s aplikačními garanty (ČSÚ, MMR ČR), konzultace práce s daty s jejich poskytovateli

I. Nominální čistý peněžní příjem

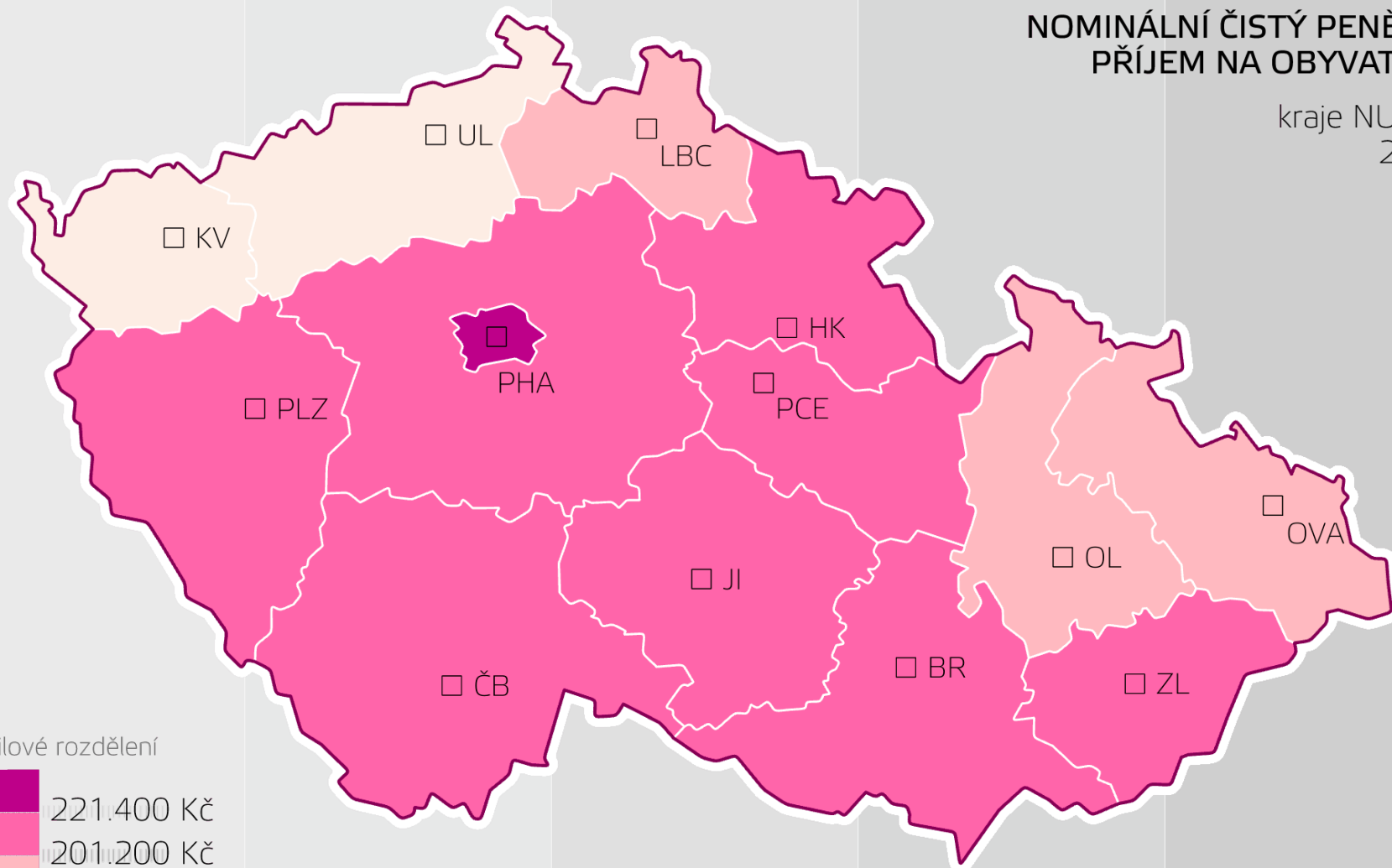
- Nominální čistý peněžní příjem umožňuje posoudit průměrnou příjmovou situaci obyvatel krajů, SO ORP, SO POÚ, ITI, MAS, HSOÚ apod. v nominální hodnotě, zařadit území do kvartilového rozdělení a vyčíslit index nominálních čistých peněžních příjmů pro snadnější porovnávání.
- Složky čistého peněžního příjmu na obyvatele plynoucí...
  - ...ze závislé činnosti (mzdy a platy) vč. mezd a platů pendlerů
    - Česká správa sociálního zabezpečení
    - Český statistický úřad
    - Generální finanční ředitelství
    - Ministerstvo práce a sociálních věcí
  - ...z nepojistných dávek, včetně podpory v nezaměstnanosti
    - Ministerstvo práce a sociálních věcí
  - ...z důchodového pojištění
    - Česká správa sociálního zabezpečení
  - ...z nemocenského pojištění
    - Česká správa sociálního zabezpečení
  - ...z podnikání osob samostatně výdělečně činných
    - Generální finanční ředitelství
    - Český statistický úřad
  - ...z dalších zdrojů (z kapitálu, pronájmu a drobného prodeje)
    - Generální finanční ředitelství
  - ...z nezjištěné ekonomiky (revize dat z daňových přiznání podnikajících fyzických osob)
    - Český statistický úřad

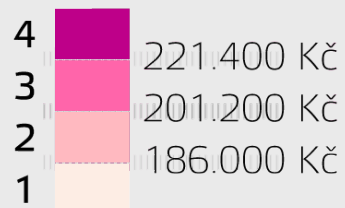
I. Nominální čistý peněžní příjem

NOMINÁLNÍ ČISTÝ PENĚŽNÍ
PŘÍJEM NA OBYVATELE

kraje NUTS3
2018

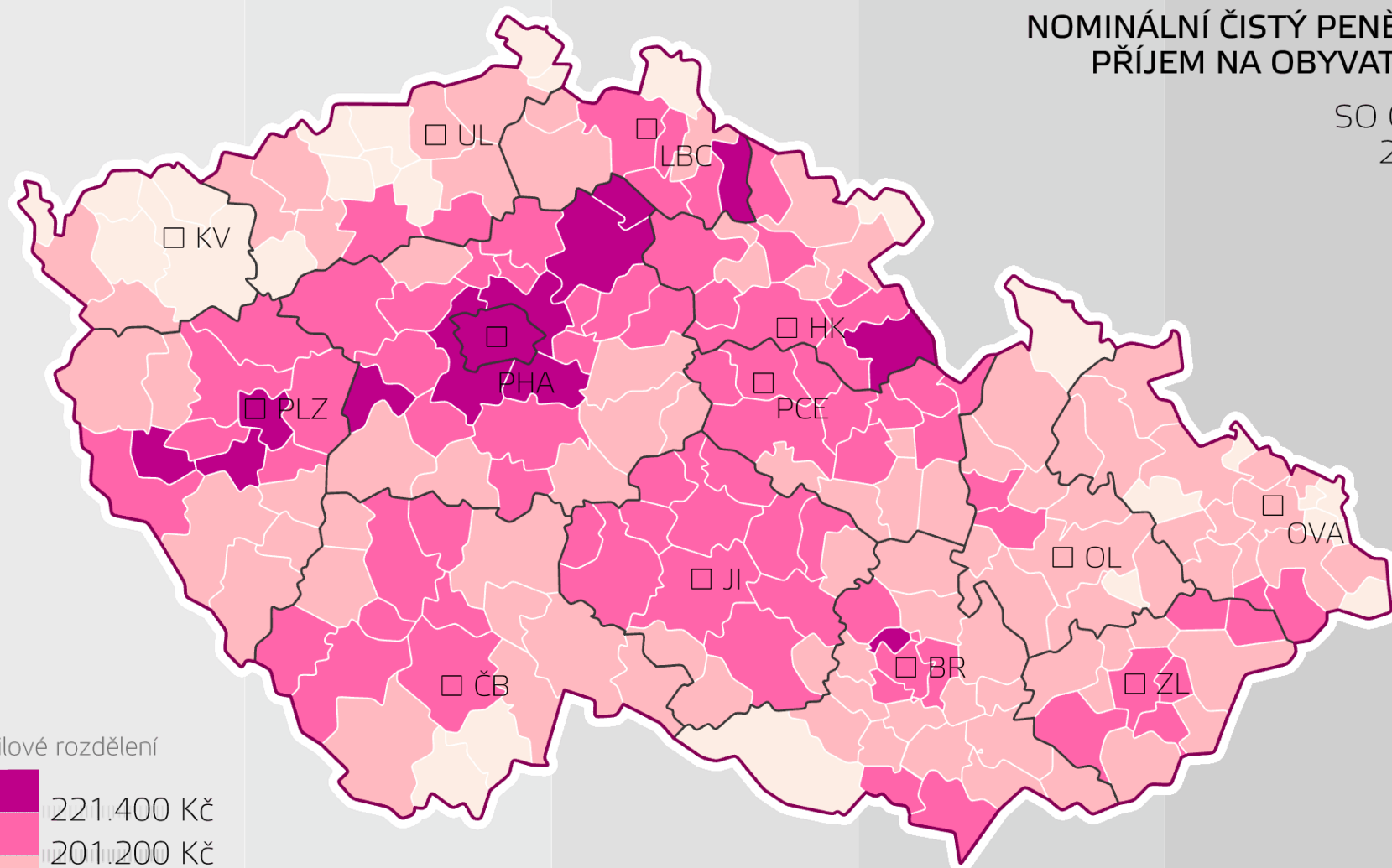
kvartilové rozdělení

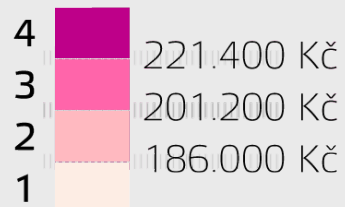
I. Nominální čistý peněžní příjem

NOMINÁLNÍ ČISTÝ PENĚŽNÍ
PŘÍJEM NA OBYVATELE

SO ORP
2018

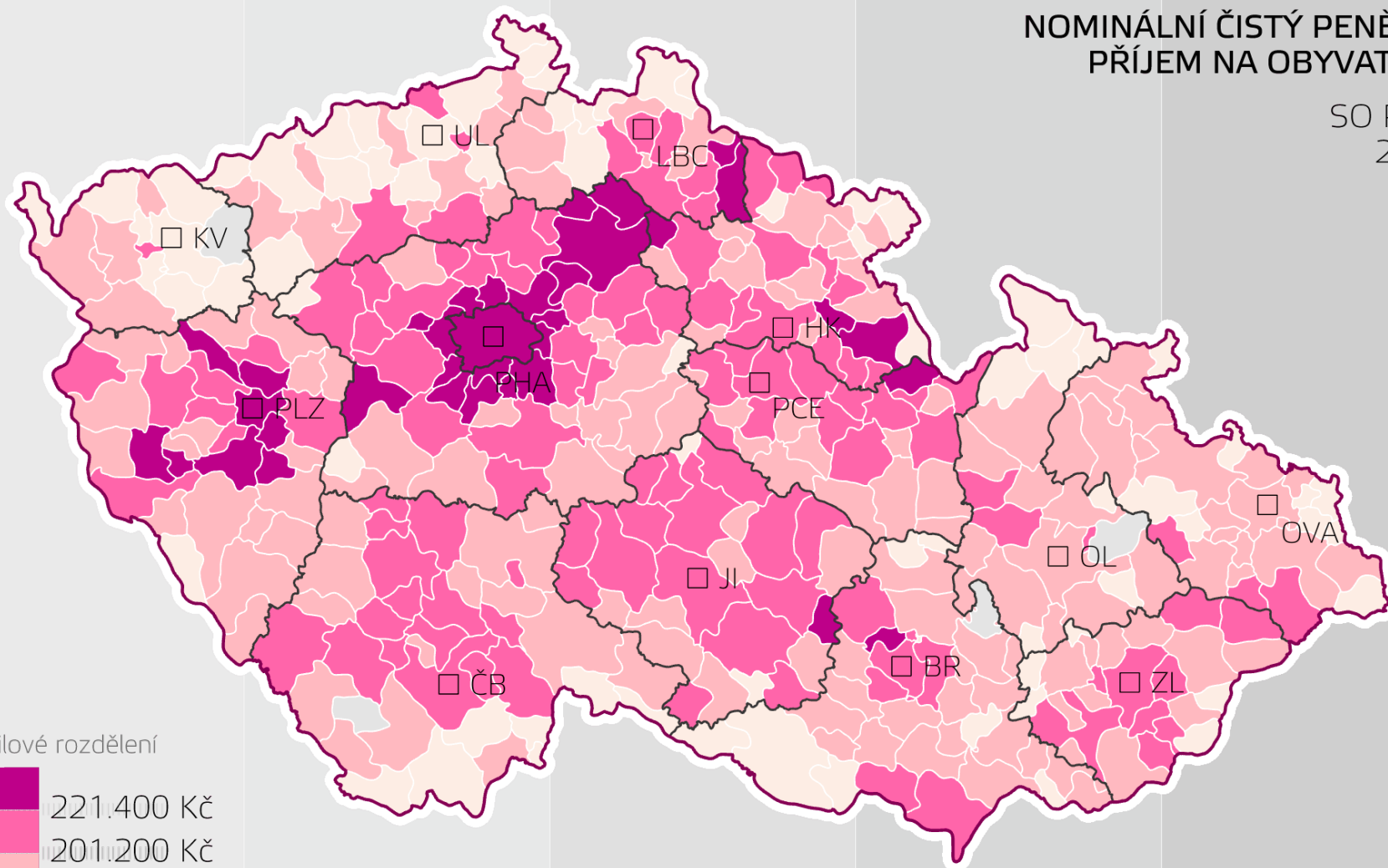
kvartilové rozdělení

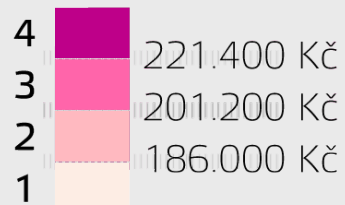
I. Nominální čistý peněžní příjem

NOMINÁLNÍ ČISTÝ PENĚŽNÍ
PŘÍJEM NA OBYVATELE

SO POÚ
2018

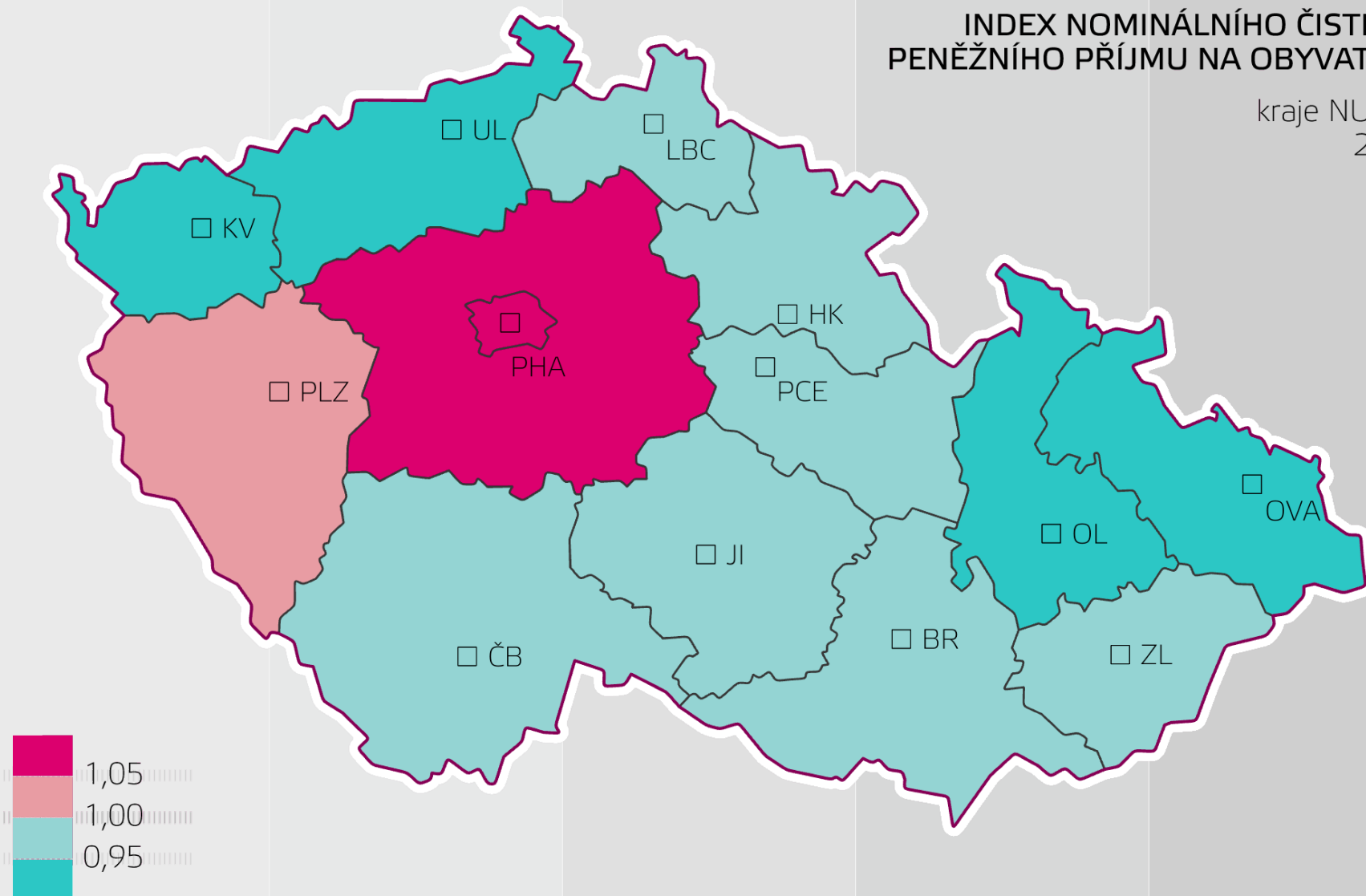
kvartilové rozdělení

I. Nominální čistý peněžní příjem

INDEX NOMINÁLNÍHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

kraje NUTS3
2018

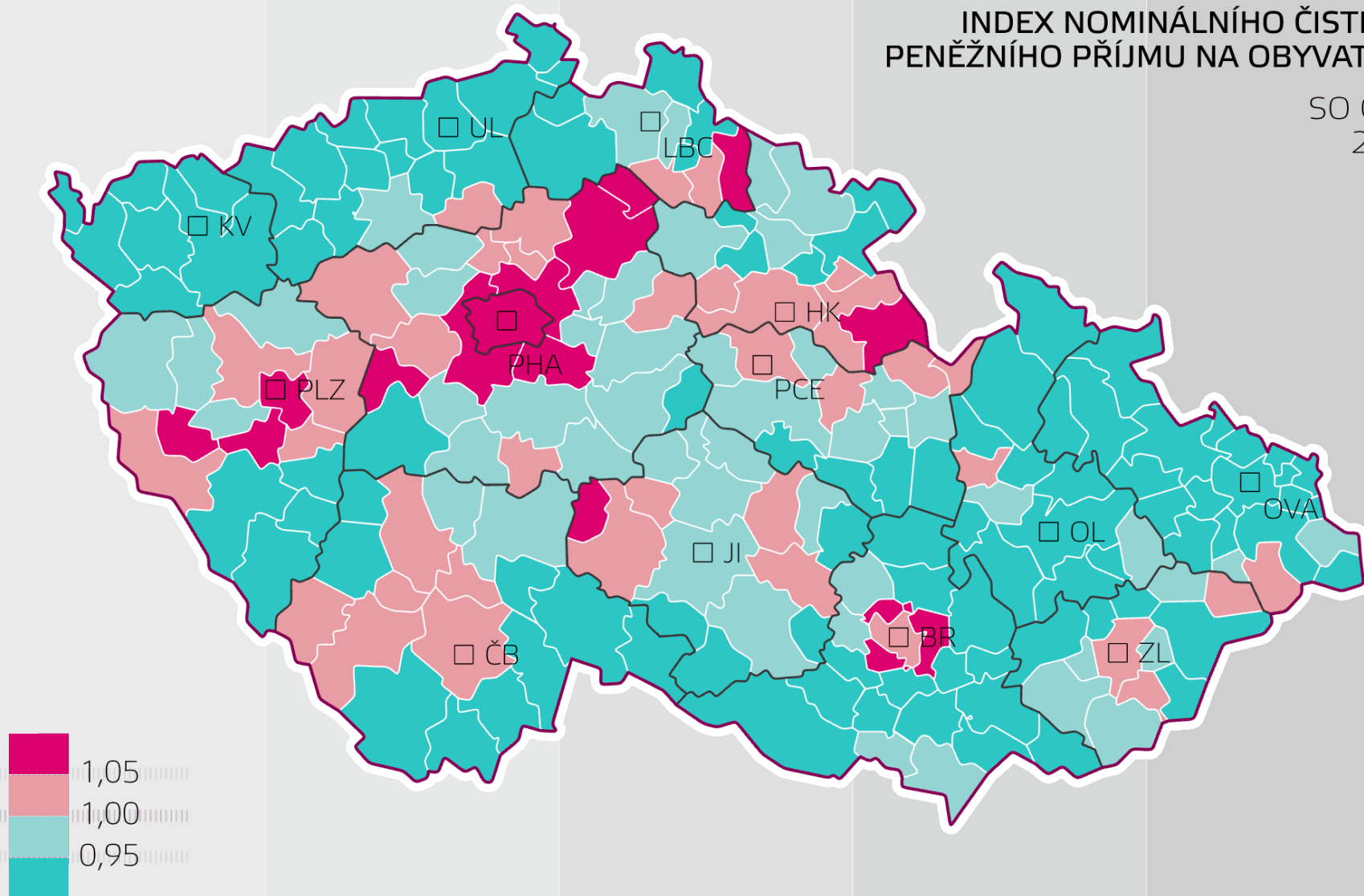

I. Nominální čistý peněžní příjem

INDEX NOMINÁLNÍHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

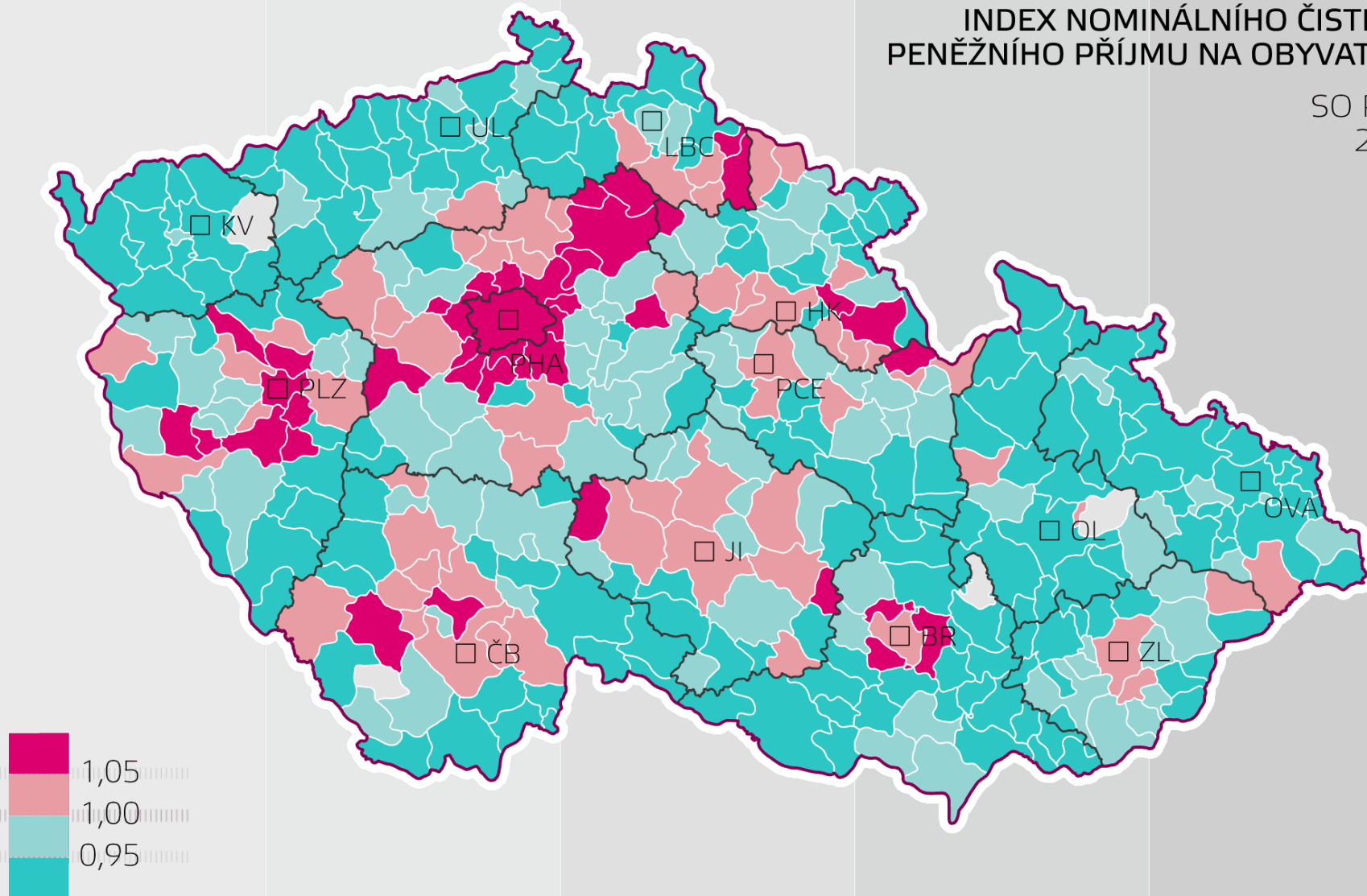
SO ORP
2018

I. Nominální čistý peněžní příjem

INDEX NOMINÁLNÍHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

SO POÚ
2018

II. Regionální cenové hladiny

- Odhad ukazatel umožňuje vyčíslit regionální paritu kupní síly, tedy regionální cenovou úroveň, které čelí průměrný obyvatel daného území. Zjednodušeně lze říci, že regionální cenová hladina ukazuje náklady na život v oblasti.

- Složky spotřebního koše...

...CZ COICOP 01: **Potraviny a nealkoholické nápoje:**

...CZ COICOP 02: **Tabák a alkoholické nápoje**

...CZ COICOP 03: **Odívání a obuv**

...CZ COICOP 04: **Bydlení, voda, energie, paliva**

...CZ COICOP 05: **Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy**

...CZ COICOP 06: **Zdraví**

...CZ COICOP 07: **Doprava**

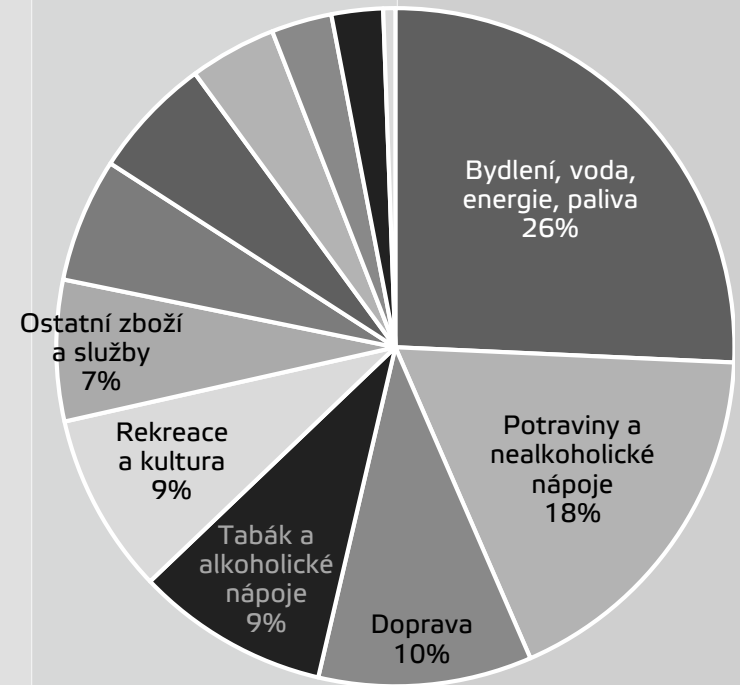
...CZ COICOP 08: **Pošty a telekomunikace**

...CZ COICOP 09: **Rekreace a kultura**

...CZ COICOP 10: **Vzdělávání**

...CZ COICOP 11: **Stravování a ubytování**

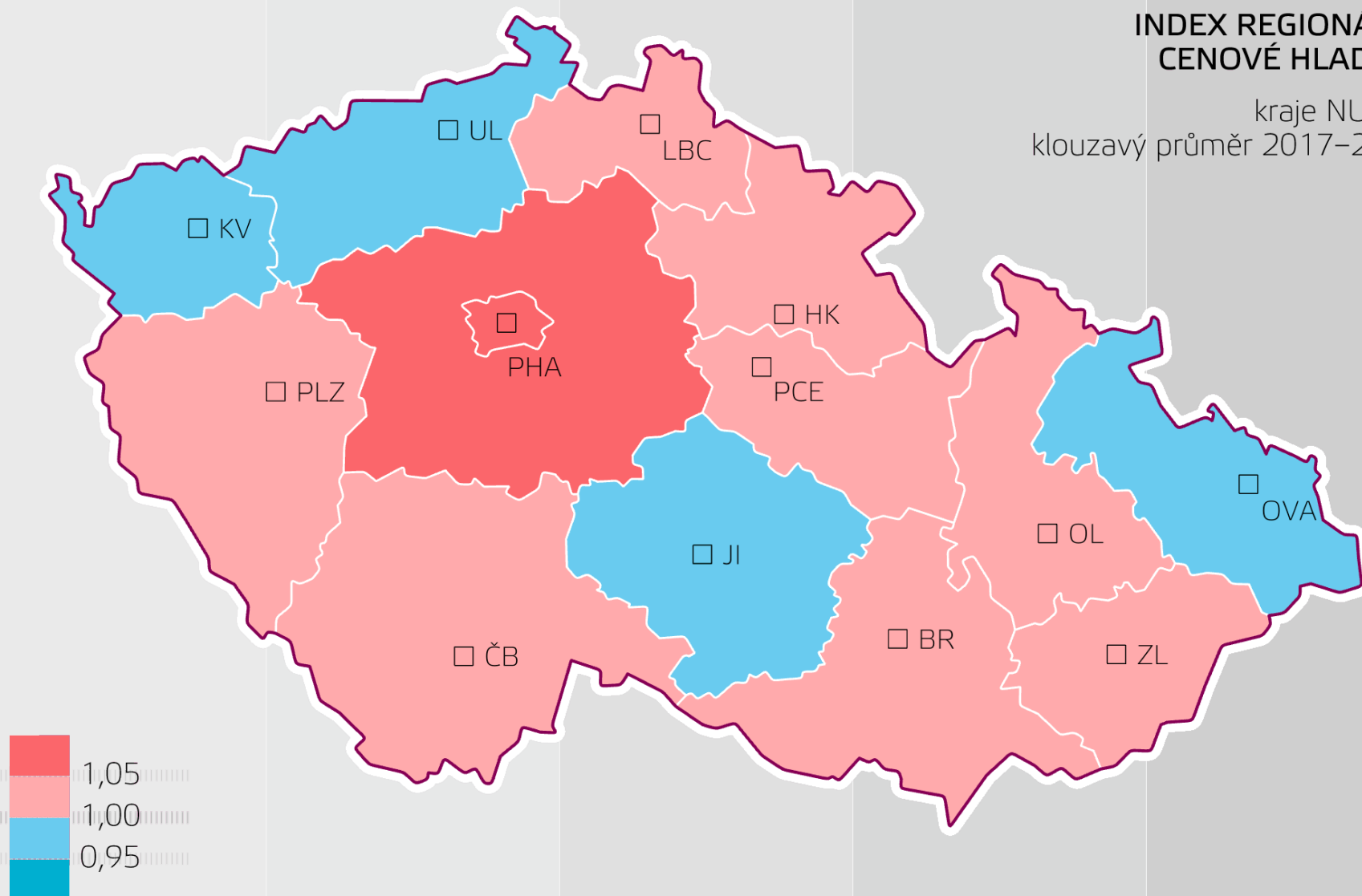
...CZ COICOP 12: **Ostatní zboží a služby**

II. Regionální cenové hladiny

INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ HLADINY

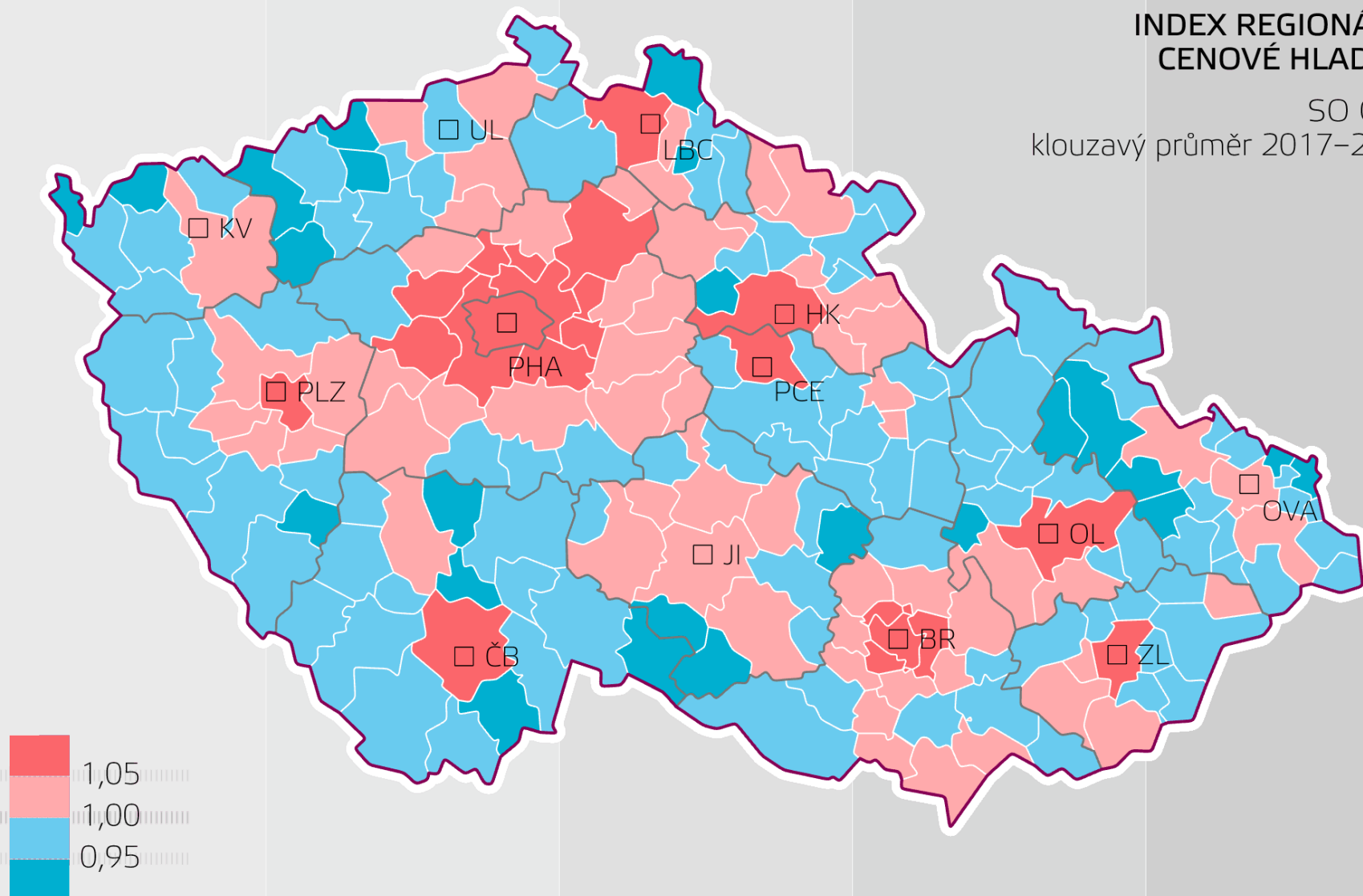
kraje NUTS3
klouzavý průměr 2017–2019

II. Regionální cenové hladiny

INDEX REGIONÁLNÍ
CENOVÉ HLADINY

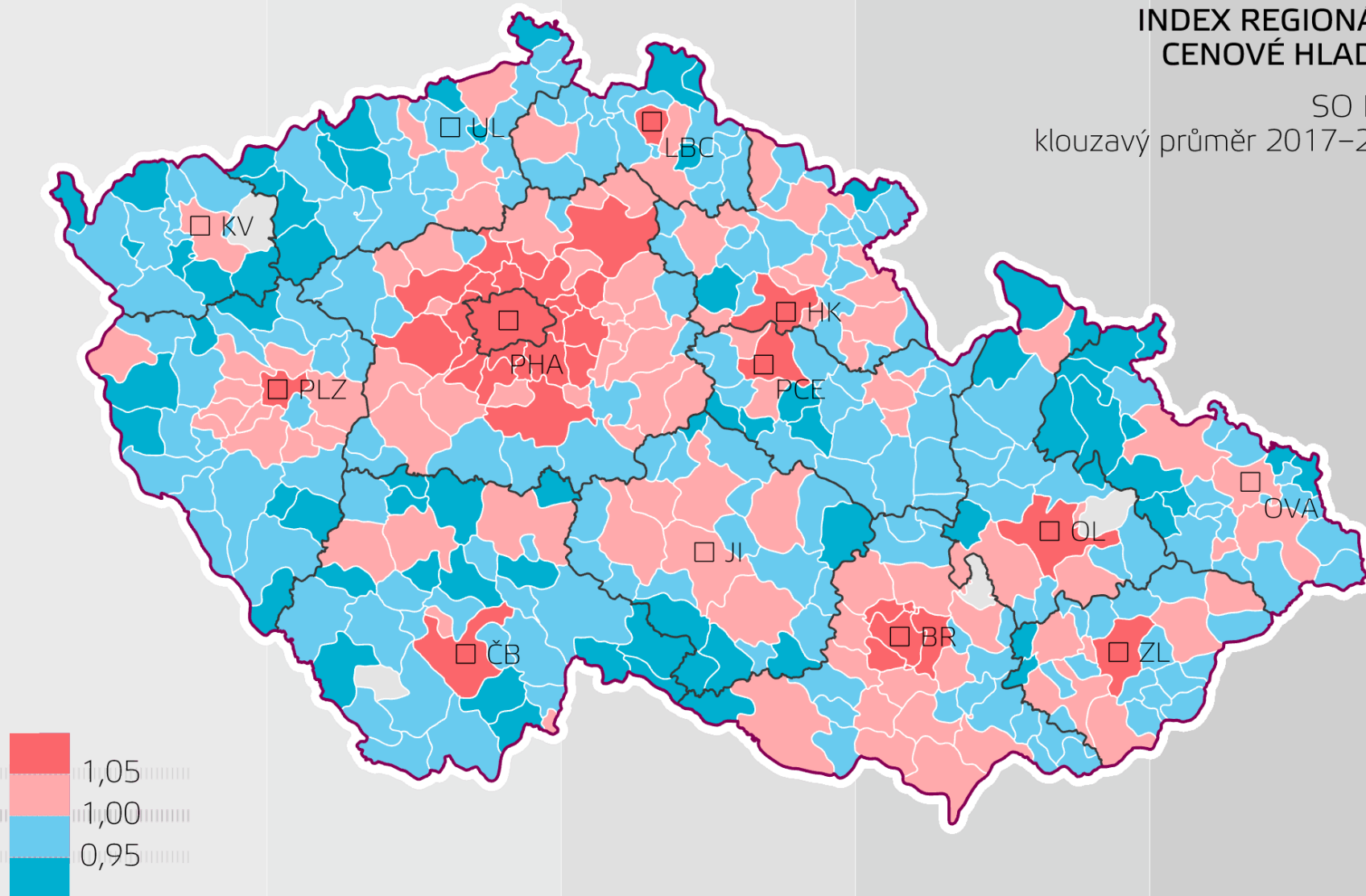
SO ORP
klouzavý průměr 2017–2019

II. Regionální cenové hladiny

INDEX REGIONÁLNÍ
CENOVÉ HLADINY

SO POÚ
klouzavý průměr 2017–2019

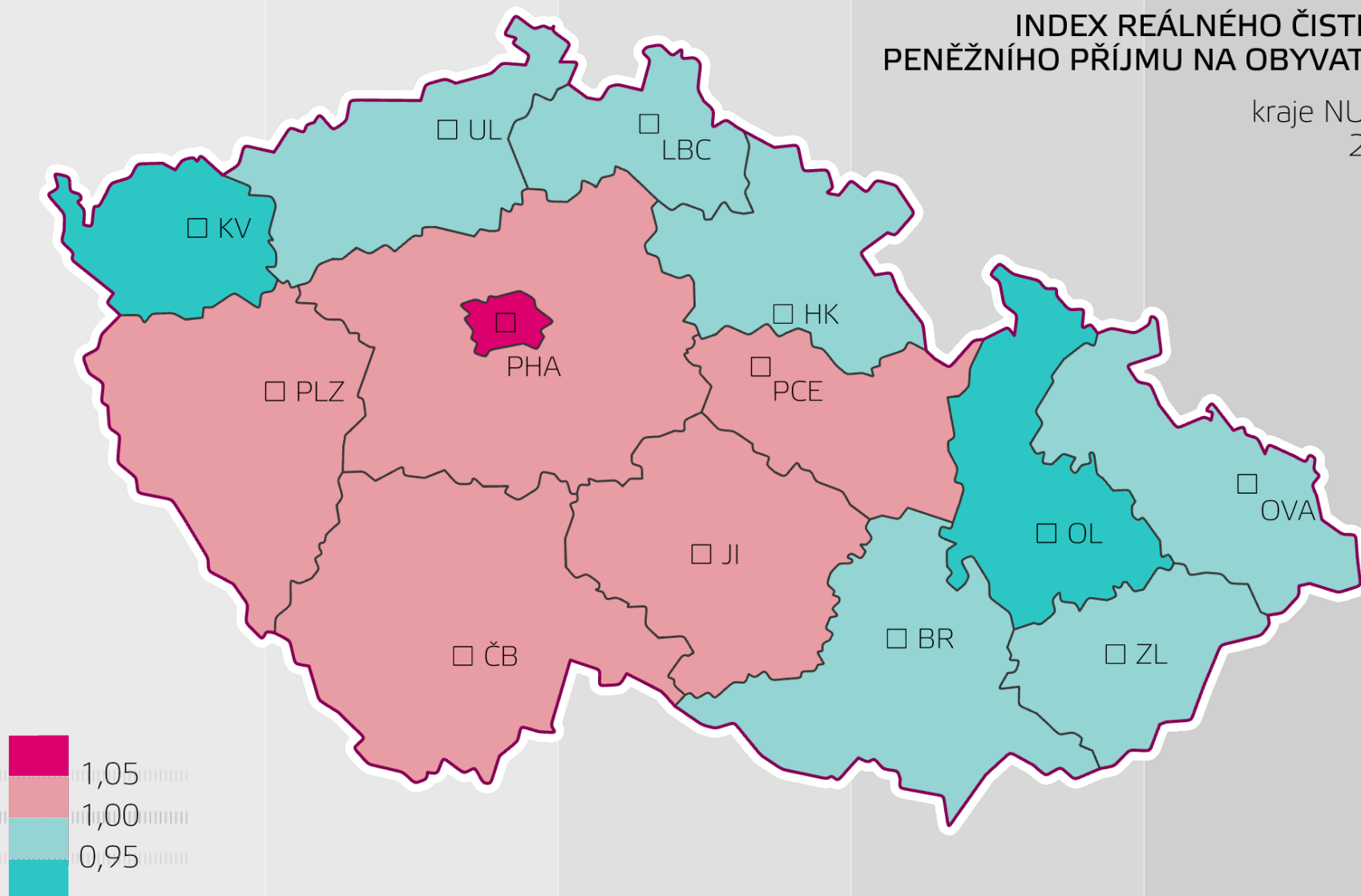
III. Reálný čistý peněžní příjem

- Čistý peněžní příjem v reálné hodnotě je pro každou územní jednotku kalkulován jako podíl nominálního čistého peněžního příjmu a indexu regionální cenové hladiny.
- Každému obyvateli České republiky (tuzemci i cizinci) byl přisouzen reálný čistý peněžní příjem podle území, v němž je hlášen k trvalému pobytu. Na základě toho byla vytvořena matice bilaterálních poměrů reálných čistých peněžních příjmů (RČPP).
- Pro každého obyvatele ČR byl stanoven nevážený geometrický průměr jeho bilaterálních poměrů čistých peněžních příjmů, který byl následně agregován do úrovně SO ORP, NUTS3, NUTS2, území ITI nebo MAS jako vážený geometrický průměr za dané území, kde váhami jsou počty obyvatel v jednotlivých součástech vyššího územního celku.
- Výstupem jsou multilaterální tranzitivní indexy reálných čistých peněžních příjmů (v regionální kupní síle) pro každou územní jednotku, které **umožňují snadné srovnání a přehledné znázornění v kartogramech.**

III. Reálný čistý peněžní příjem

INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

kraje NUTS3
2018

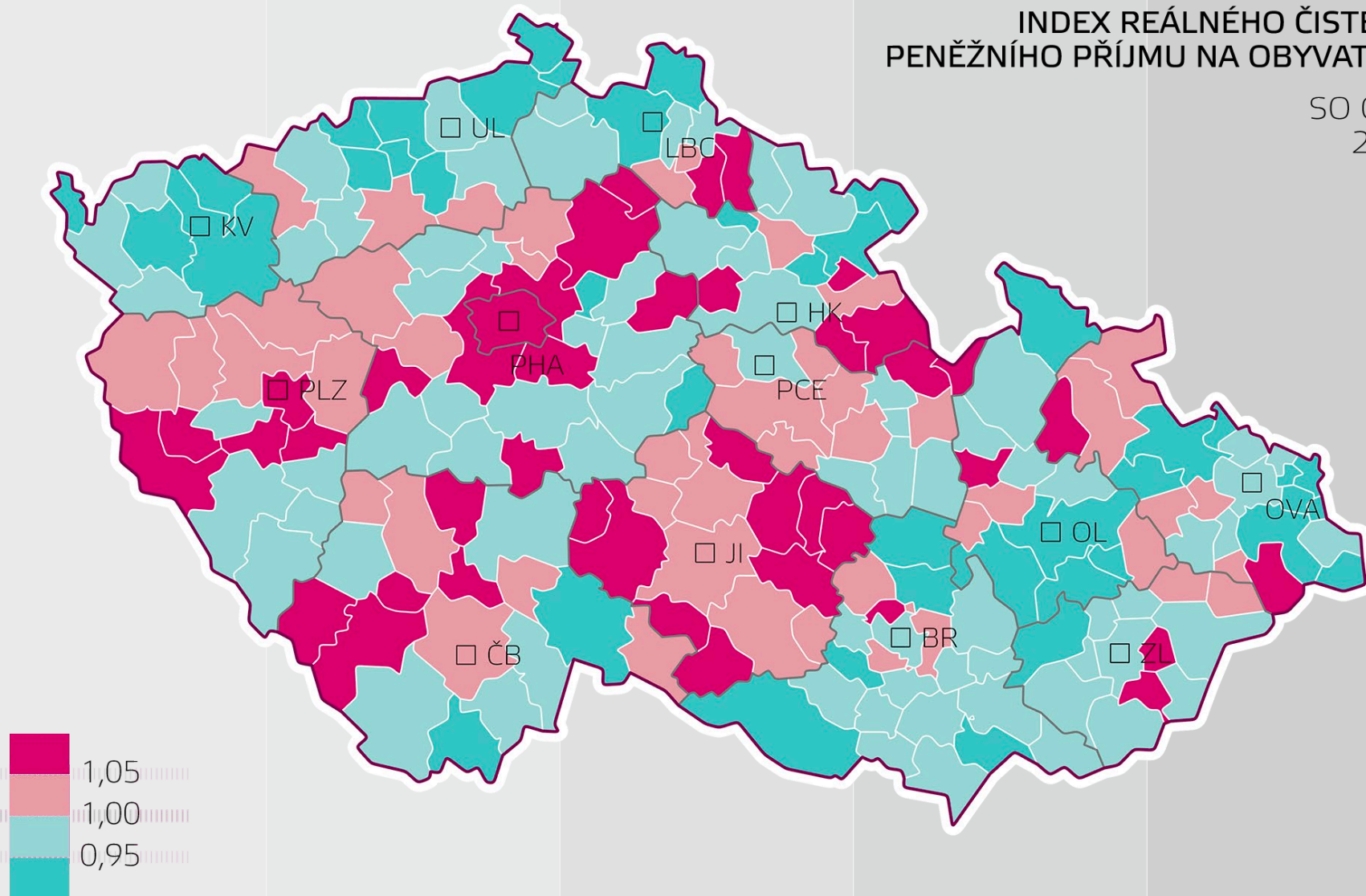

III. Reálný čistý peněžní příjem

INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

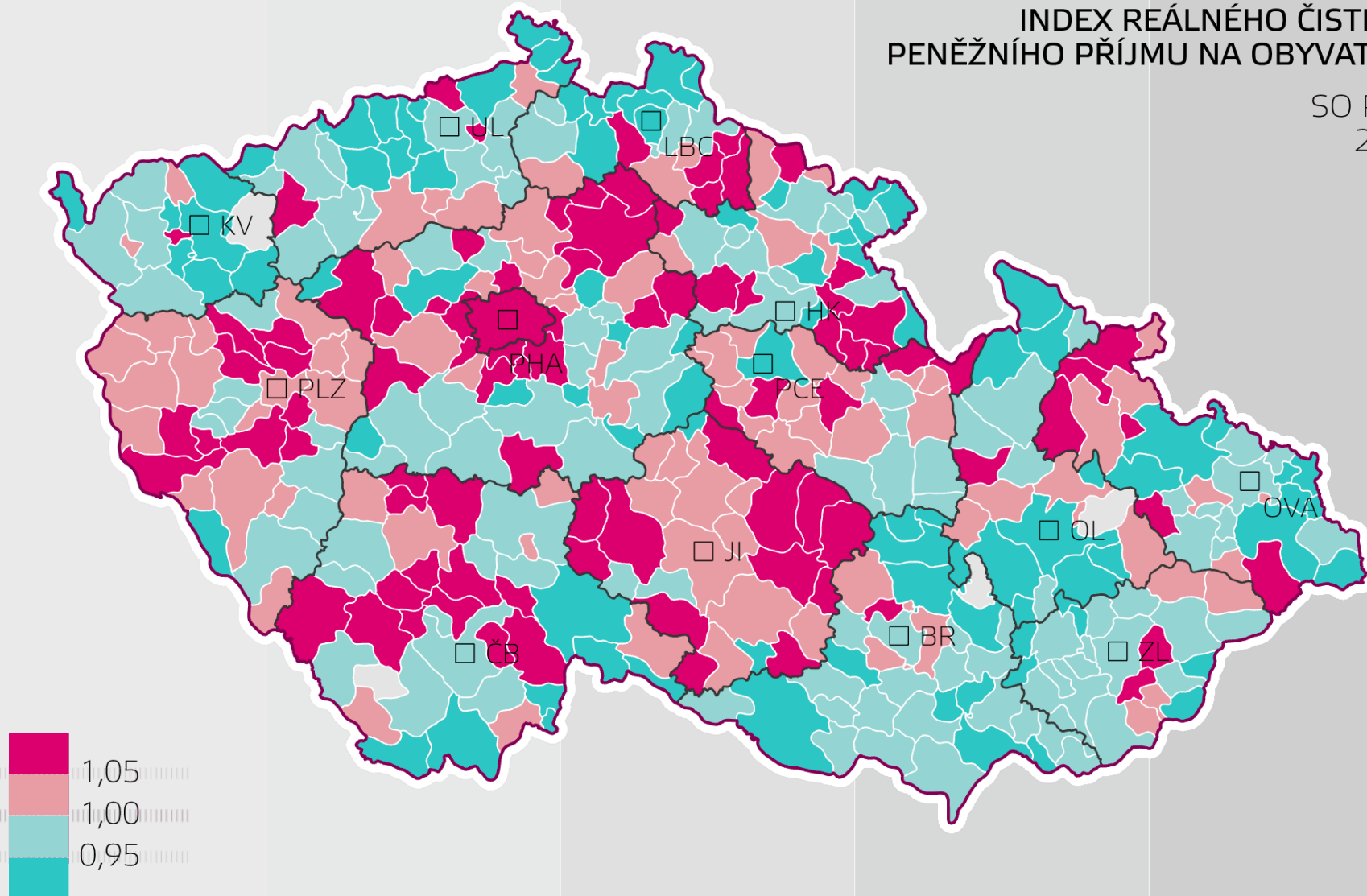
SO ORP
2018

III. Reálný čistý peněžní příjem

INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

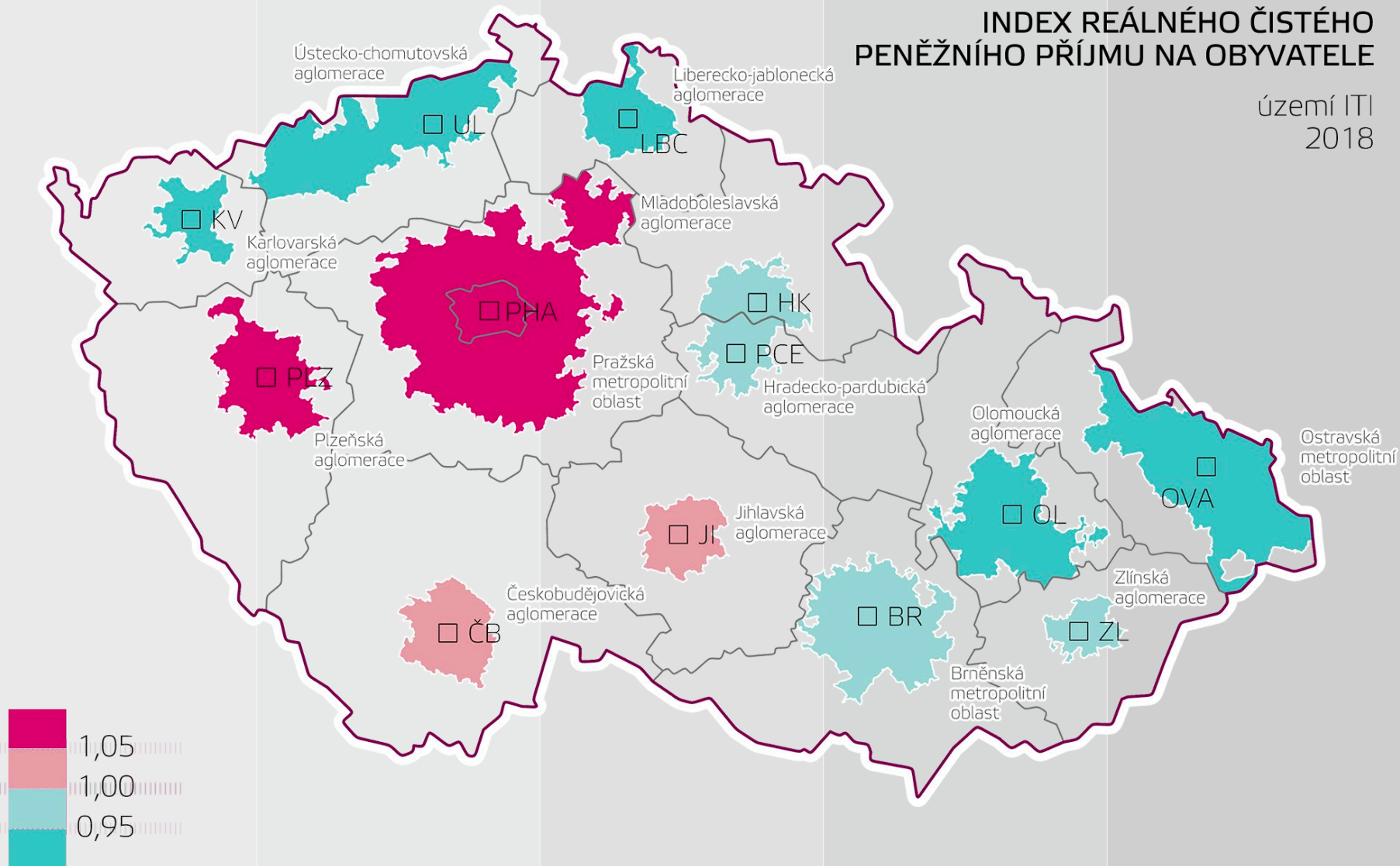
SO POÚ
2018

III. Reálný čistý peněžní příjem

INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

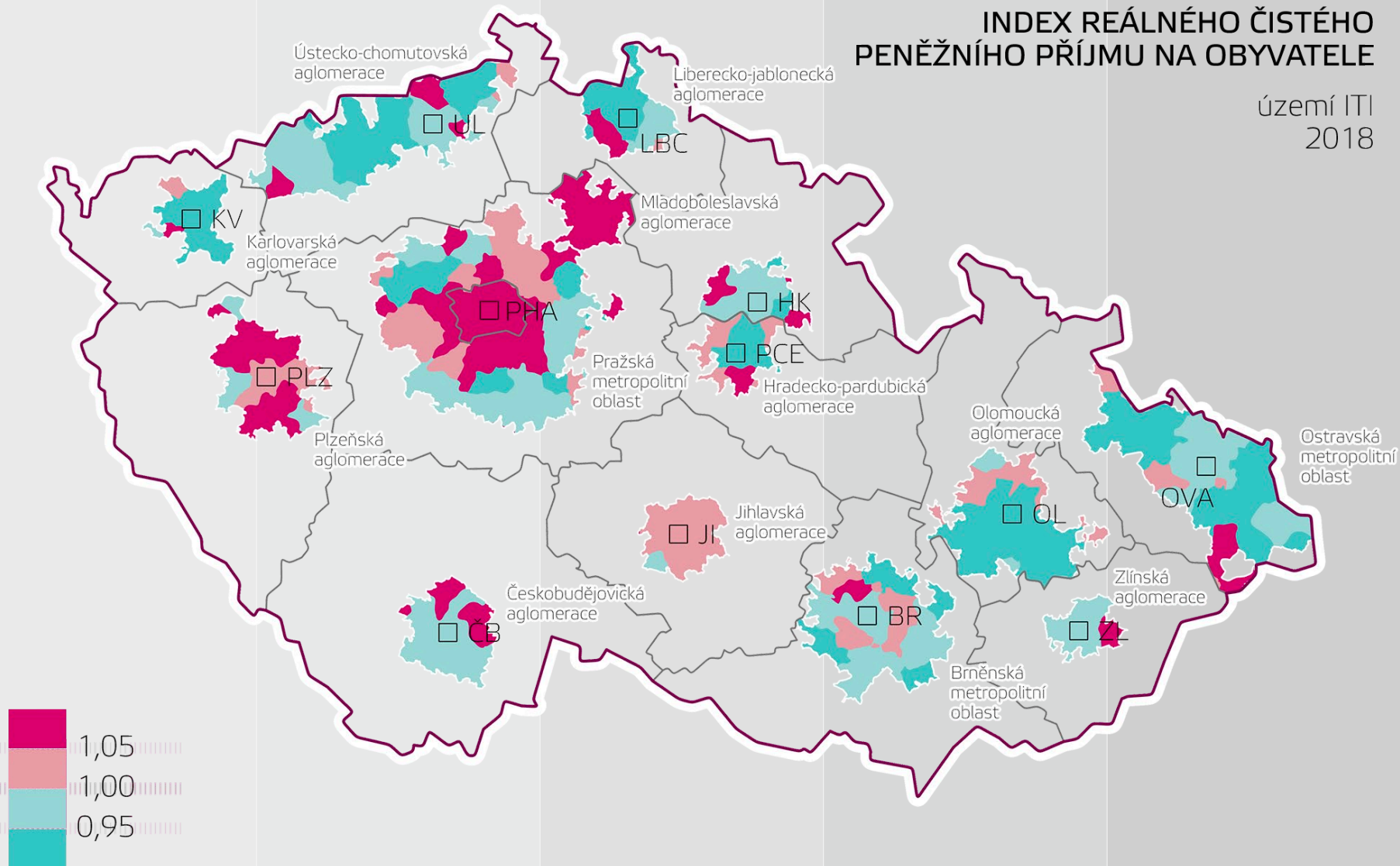
území ITI
2018

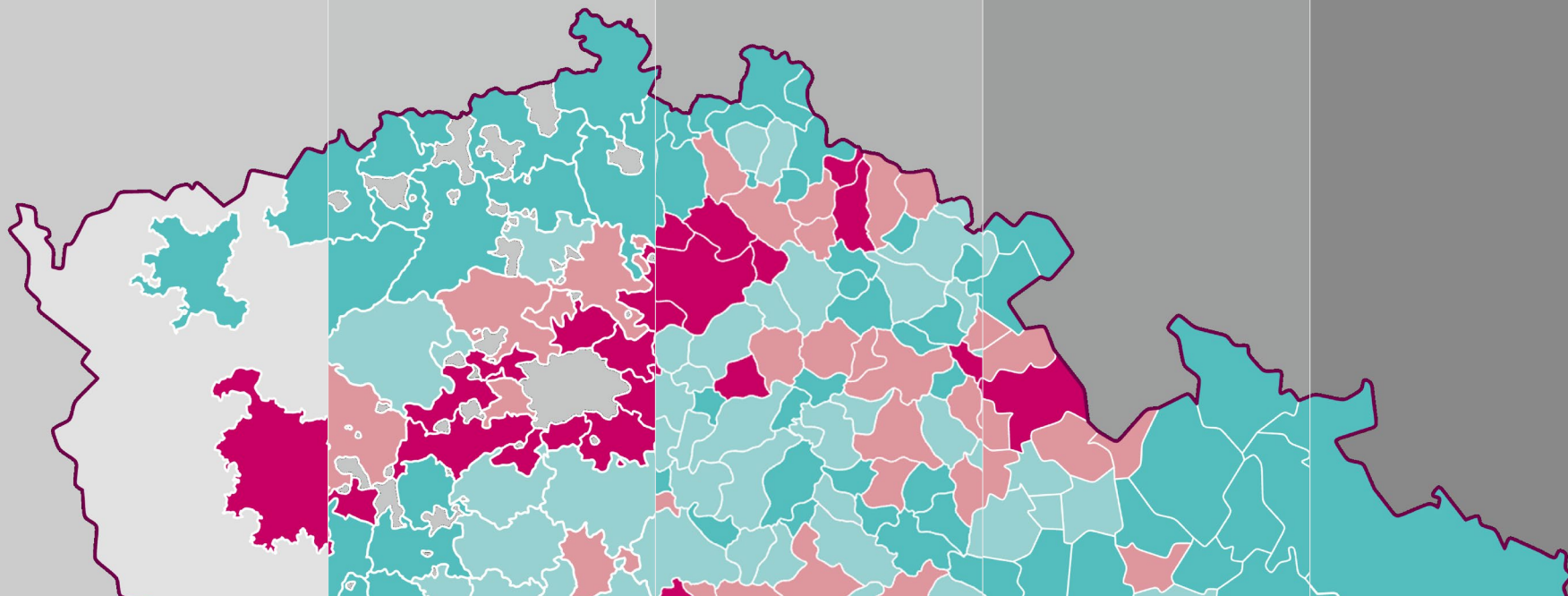

III. Reálný čistý peněžní příjem

INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO PENĚŽNÍHO PŘÍJMU NA OBYVATELE

území ITI
2018

DĚKUJEME ZA POZORNOST

**TAČR TL01000303: Využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území
definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+**

Kontakt na řešitele projektu:

Aleš Kocourek

Technická univerzita v Liberci

+420 734 872 441

ales.kocourek@tul.cz

Kontakt na koordinátorku projektu:

Jana Šimanová

Technická univerzita v Liberci

+420 607 276 624

jana.simanova@tul.cz

Kontakt na experta GIS a geo:

Jiří Šmída

Technická univerzita v Liberci

+420 734 396 927

jiri.smida@tul.cz